

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

dr. Martina Guzelj

*Projektno učenje mlajših odraslih - PUM-O
Škofja Loka*

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Sistemska napaka – pogovor o prehodu mladih s posebnimi potrebami na trg dela

Združenje izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije v RS, Kranj, 16. 5. 2019

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Sonja Kotnik

rehabilitacijska svetovalka
Služba za zaposlovanje
Zavod RS za zaposlovanje

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Storitve ZRSZ za povečevanje zaposljivosti in odpravljanje ovir

Prehod mladih

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Medsebojno povezovanje storitev

ZDRAVNIK SVETOVALEC

- ustreznost ZC
- prepoznavanje invalidnosti in začasne nezaposljivosti

KARIERNI SVETOVALEC

- ustreznost ZC
- prepoznavanje interesov, želja, motivacije; odvisnosti, drugih ovir in potreb
- spreminjanje prepričanj

REHABILITACIJSKI SVETOVALEC

- ustreznost ZC
- zaposlitvena rehabilitacija za invalide
- ocena zaposlitvenih možnosti za invalide

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Rehabilitacijski proces

Rehabilitacijsko svetovanje

Oblika poglobljenega kariernega svetovanja

- **Informiranje in svetovanje** o pravicah invalidov, ugotavljanje in analiziranje potreb pri zaposlovanju, analizo zmožnosti in sposobnosti osebe za vključitev v usposabljanje in zaposlitev, ugotavljanje potreb po poglobljenih oblikah obravnave v okviru ZR
- **Izvajanje postopkov** za ugotavljanje invalidnosti in/ali pravice do zaposlitvene rehabilitacije, načrtovanje, izvedba in evalvacija **procesa zaposlitvene rehabilitacije** in izdelava ocene zaposlitvenih možnosti

Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov

- **Rehabilitacijske komisije** pri Zavodu RS za zaposlovanje
- **Mreža izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije - koncesija MDDSZ 2014 - 2020**
- **Ocena zaposlitvenih možnosti** – tudi za zaposlene invalide
- **Kvotni sistem**
- **Možnost odpovedi pogodbe o zaposlitvi invalidu**
- **Vzpodbude za zaposlovanje invalidov**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Katera zakonodaja ožje ureja področje zaposlovanja invalidov?

- **Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov** je temeljni zakon, ki ureja pravico do zaposlitvene rehabilitacije in nekatera vprašanja zaposlovanja invalidov ter določa druge oblike, ukrepe in vzpodbude za njihovo zaposlovanje ter način njihovega financiranja.
- **Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov** določa delež zaposlenih invalidov od celotnega števila zaposlenih pri posameznem delodajalcu, dokazila o izpolnjevanju kvote, obračunavanje in plačevanje obveznosti ter vzpodbude za zaposlovanje invalidov, pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov po pravilu »de minimis« ter nadzor.

Veljavna zakonodaja je objavljena na spletni strani pristojnega Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Merila za pridobitev statusa invalida ZZRZI

- **trajne posledice** telesne ali duševne okvare ali bolezni,
- težave pri dejavnostih, **ki vplivajo na njeno zaposljivost**
- **ovire pri vključevanju v delovno okolje** na način, kot ga opredeljuje Mednarodna klasifikacija funkcioniranja

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Merila za priznanje pravice do ZR

- **Vpliv posledic telesne ali duševne okvare ali bolezni na posameznika**
- **Potrebe po storitvah ZR kot delu celostne rehabilitacije pri posamezniku**
- **Možnost zaposljivosti s prilagoditvijo ali uporabo sodobnih tehnologij**
- **Ocena socialnega in delovnega okolja.**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zaposlitvena rehabilitacija

Zaposlitvena rehabilitacija so storitve, ki se izvajajo s **ciljem**, da se:

- invalid **usposobi** za ustrezno delo
- se **zaposli**
- zaposlitev **zadrži**
- v zaposlitvi **napreduje** ali
- **spremeni** svojo poklicno kariero

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zaposlitvena rehabilitacije je pravica invalida do posameznih storitev v obsegu, na način in v trajanju opredeljenem v rehabilitacijskem načrtu.

Invalid uveljavlja pravico do zaposlitvene rehabilitacije, če nima pravice do enakih storitev po drugih predpisih.

Storitve zaposlitvene rehabilitacije

- svetovanje, vzpodbujanje in motiviranje invalidov k aktivni vlogi
- **Priprava mnenja** o ravni delovnih sposobnosti, znanj, delovnih navad in poklicnih interesov
- Pomoč pri sprejemanju lastne invalidnosti in seznanjanje o možnostih vključevanja v usposabljanje in delo
- **Pomoč pri izboru ustreznih poklicnih ciljev**
- Razvijanje socialnih spretnosti in veščin
- **Pomoč pri iskanju ustreznega dela oz. zaposlitve**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

- **analiza** konkretnega **delovnega mesta** in **delovnega okolja** invalida
- Izdelava načrta potrebne opreme in sredstev za delo
- **Usposabljanje** na konkretnem delovnem mestu oz. v izbranem poklicu
- Spremljanje in strokovna pomoč pri usposabljanju in izobraževanju
- Spremljanje invalid na delovnem mestu po zaposlitvi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

- Sprotno ocenjevanje uspešnosti rehabilitacijskega procesa
- **Ocenjevanje doseganja delovnih rezultatov invalidov**

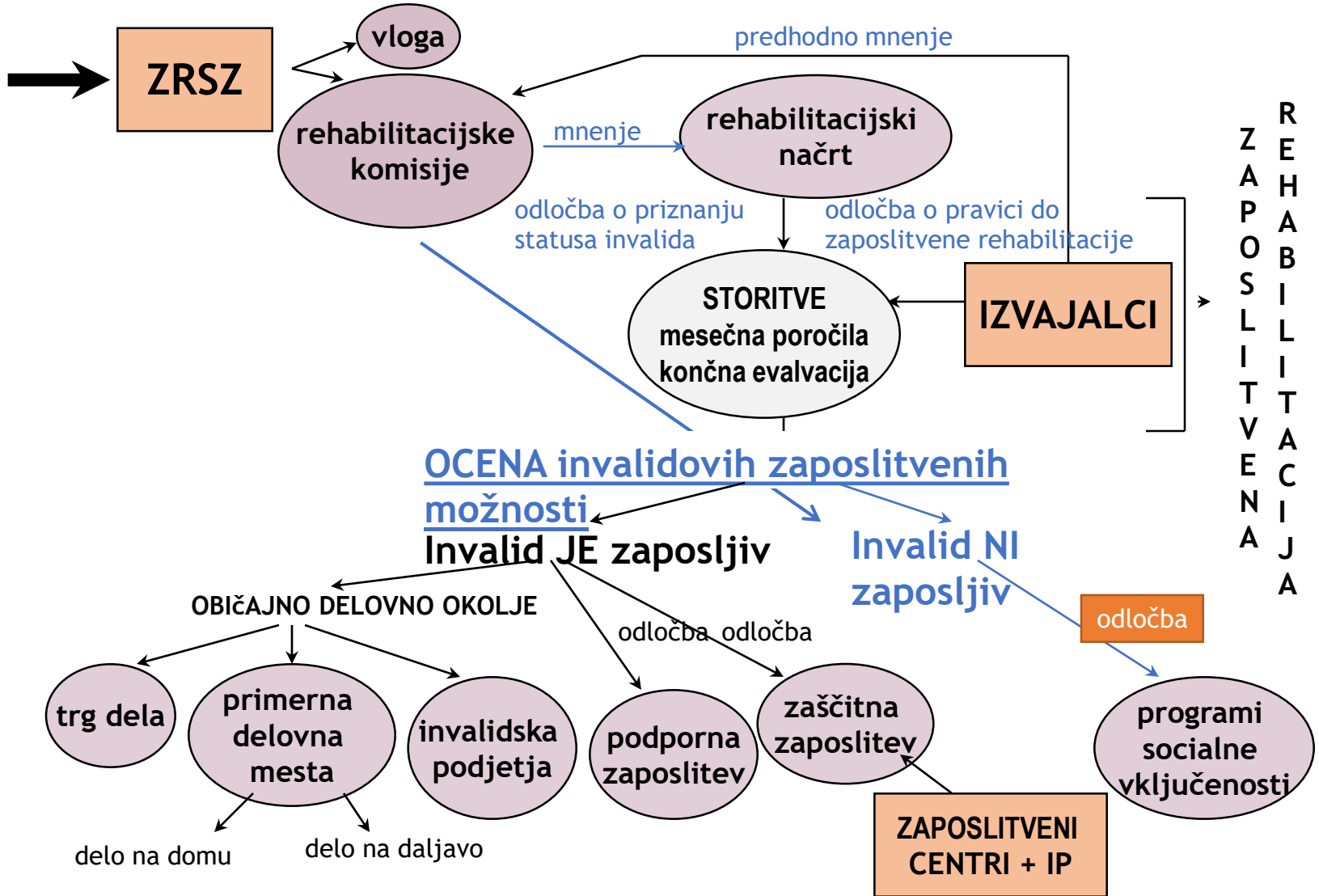

Mnenje - ocena (storitev B)

- Ocena **zdravstvenih** dejavnikov
- Ocena **izobrazbeno – poklicnih dejavnikov** in pridobljenih delovnih izkušenj
- Ocena **sposobnosti, kognitivnih funkcij, sposobnosti učenja**
- **Osebnosti in vedenja, sprejemanje invalidnosti, interesi in cilji**
- Ocena **delovnega funkcioniranja**

Pridobitev statusa invalida in
 pravica do zaposlitvene rehabilitacije

REHABILITACIJSKI
 ZAPOSLITVENI
 PROCES

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Invalidi na trgu dela- sistemska podpora

Invalidi

- kvotni sistem zaposlovanja invalidov (Invalidski sklad)
- nagrade in vzpodbude za zaposlovanje invalidov
- poklicna/zaposlitvena rehabilitacija

Invalid

- **tehnična** (prilagoditev delovnega mesta in okolja)
- **strokovna** (podporne storitve)
- **subvencija plače** (od 10 do 70 % minimalne plače mesečno)

OBIČAJNO DELOVNO OKOLJE

Kvotni sistem (kazni, nagrade in vzpodbude v primeru preseganja kvote)

PODPORNA

Prispevki PIZ Strokovni delavci
Subvencija plače

10-30 % MP

ZAŠČITNA

Prispevki PIZ
Strokovni delavci (stroški plače)
Subvencija plače

40-70 % MP

ZZRZI (od 2006 dalje)

Pravice, ki jih lahko pridobi oseba s trajnimi posledicami bolezni ali okvare

RK- ZRSZ

Odloča o:

- statusu invalida in
- pravici do zaposlitvene rehabilitacije
- o zaposljivosti- odločba je podlaga za uveljavljanje pravice do subvencije plače in prilagoditve DM pri Invalidskem skladu

Invalid ne pridobi denarnega nadomestila/invalidnine

IK – ZPIZ

Odloča o:

- statusu invalida,
  - pravici do poklicne rehabilitacije
  - pravici do dela s krajšim delovnim časom od polnega
  - pravici do dela na drugem delovnem mestu
  - pravici do prilagoditve DM
- Invalid pridobi nadomestilo zaradi invalidnosti

Zaposlitvena rehabilitacija in zaposlovanje invalidov - podlaga za izvajanje

Akcijski program za invalide 2014-2021 (API)

Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov

- Pravilnik o merilih in postopku za pridobitev statusa invalida, pravice do ZR in ocenjevanje zaposlitvenih možnosti ter od delu rehabilitacijskih komisij
- Pravilnik o merilih in postopku za določitev višine subvencije plače za invalide
- Pravilnik o zaposlitvenih centrih
- Pravilnik o invalidskih podjetjih

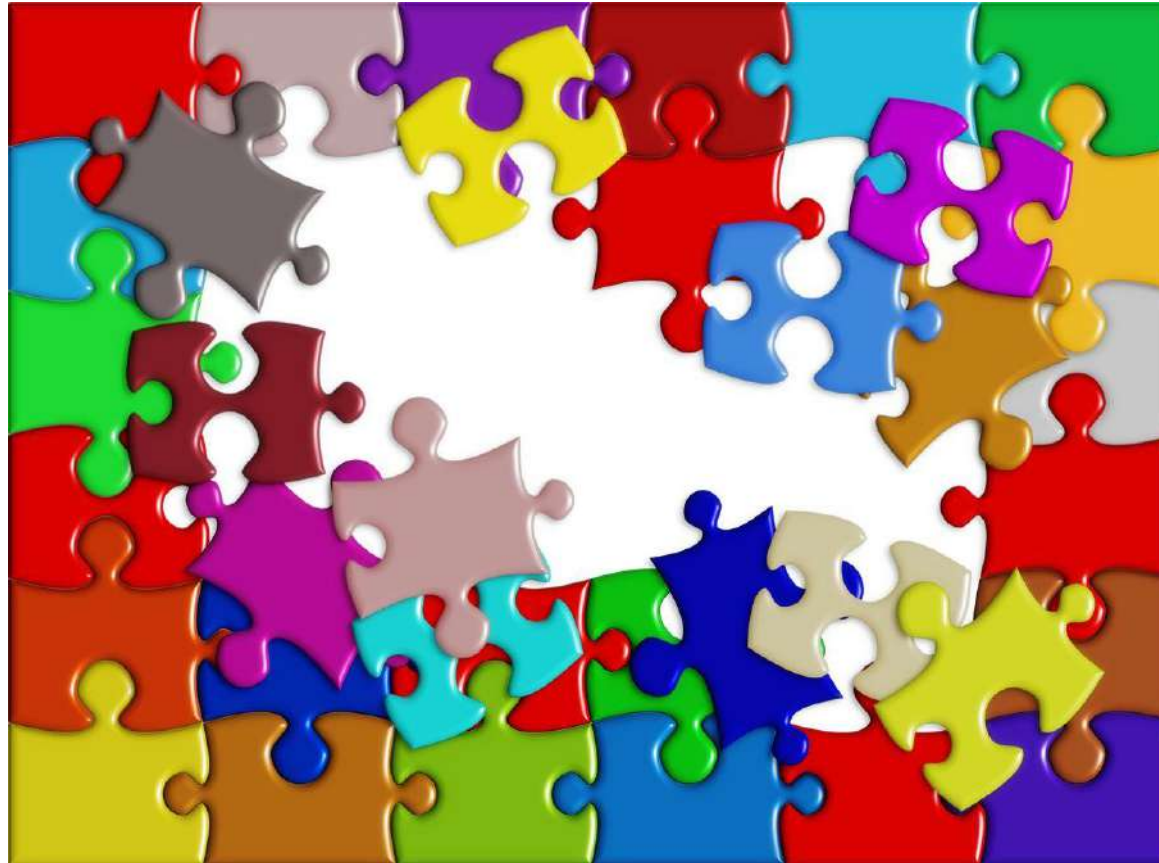
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Hvala za vašo pozornost

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Janja Kozjek, univ. dipl. upr. org.

kadrovska služba

Domel

DOMEL®

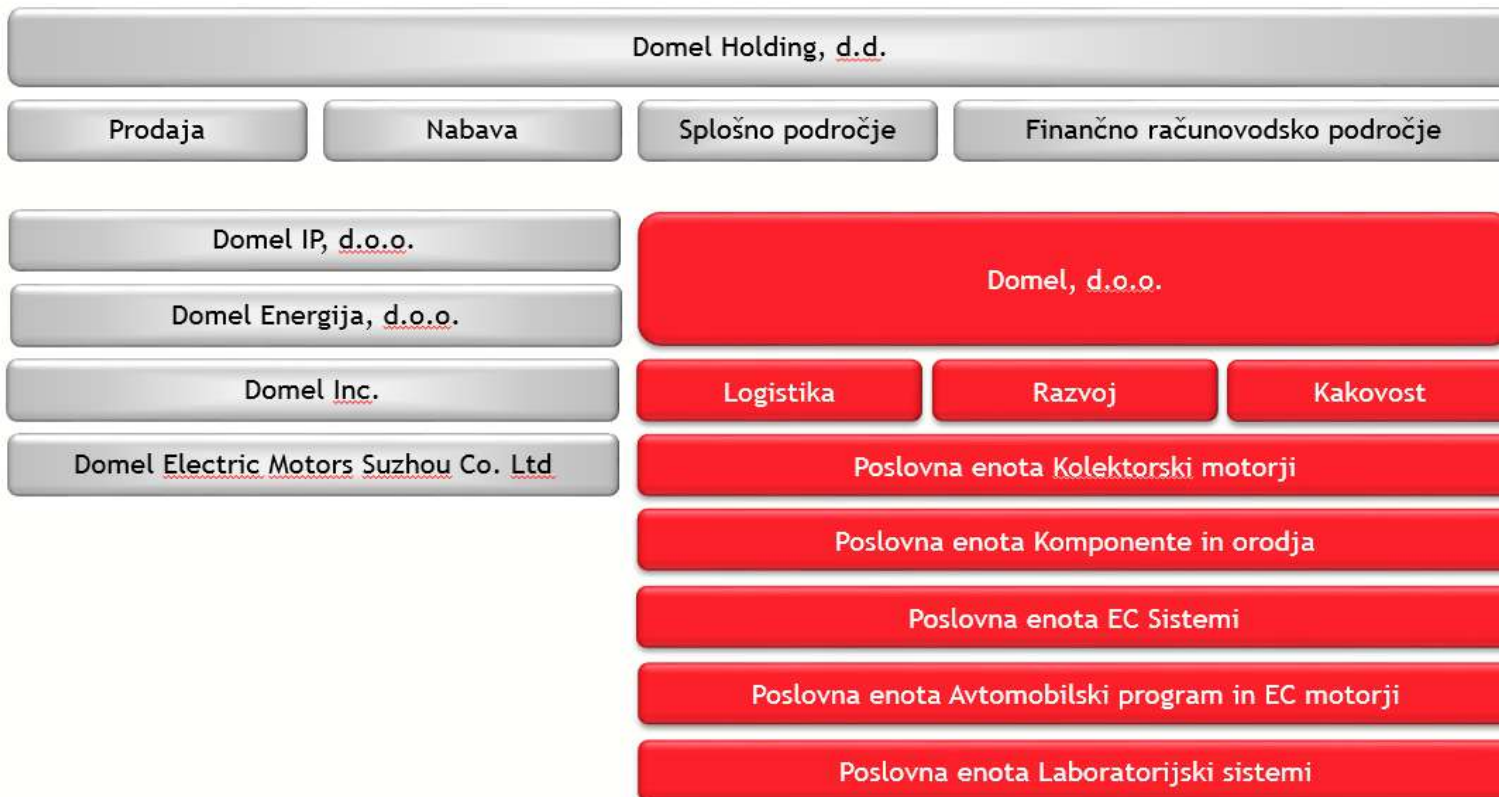
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

DOMEL®

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

PROGRAMI

Univerzalni kolektorski
motorji in DC motorji
s trajnimi magneti

Sesalne enote za suho sesanje

Sesalne enote za suho
in mokro sesanje

Univerzalni kolektorski motorji

DC motorji s trajnimi magneti

Elektronsko
komutirani
motorji in puhala

EC puhala

EC motorji za prezračevalne
naprave

Avtomobilska industrija

EC motorji za baterijska vrtna
orodja

Elektronike

Komponente

Nabrizgani statorski
in rotorski paketi

Izdelki iz elektropločevine

Izdelki iz duroplasta

Orodja/prototipi

Laboratorijska oprema

48%

36%

16%

Železniki / Slovenija
Sedež podjetja / 30.927m²

Železniki / Slovenija / 4.326 m²

Trata / Slovenija / 25.000 m²

Reteče / Slovenija / 8.777 m²

Suzhou / Kitajska / 1.600 m²

ENIJA
DELO, DRUŽINO,
E IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladim na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

5 LOKACIJ
140 MIO EUR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

V Skupini Domel nas je bilo na dan 31.12.2018 zaposlenih 1.424.

Povprečje zaposlenih po posameznih podjetjih:

- v Skupini Domel v Sloveniji 1.304, od tega 756 moških (58 %) in 548 žensk (42%), na Kitajskem povprečno 83 zaposlenih,
- v Domelu 1.051 delavcev, od tega 626 moških in 425 žensk,
- v Domel Holdingu 208 delavcev, od tega 102 moška in 106 žensk,
- v Domel Invalidskem podjetju 32 delavcev, od tega 21 moških in 11 žensk,

DOMEL®

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

- Povprečna starost zaposlenih:

Skupina Domel – 39,3 let

Domel d.o.o. – 38 let.

Domel Holding d. d. – 44,8 let

Domel IP d.o.o. – 50,5 let

- Izobrazbena struktura zaposlenih

		%
Doktor znanosti– 9	7	0,5
Specializacija po univerzitetnih programih/magisterij - 8	31	2,3
Specializacija po visokošolskih programih, stari univerzi. programi bolonjski magisterij 7	77	5,7
Visoka strokovna 6/2	103	7,7
Viš – 6/1	119	8,9
SS – 5	391	29,2
KV – 4	291	21,7
SKRP - 3	29	2,2
Osnovna šola - 2	246	18,4
Nedokončana OŠ - 1	46	3,4
Skupaj:	1.340	

DOMEL®

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

- 35 delovnih invalidov;
- osebe s posebnimi potrebami:
  - 2 gluhtonema, 6 dolgotrajno bolni, 2 avtista;
- 72 invalidov;
  - Pogodbi sklenjene z dvema IP
- Zaposlovanje invalidov je OMEJENO - razlogi;
  - avtomatizacija (prednost in slabost),
  - ni ustreznih dostopov za gibalno ovirane osebe;
  - ustrezna primerna delovna mesta z omejitvami (prilagoditve);

DOMEL®

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

VRZELI in IZZIVI

- Trg dela in nova delovna mesta;
- Predolgi postopki pridobivanja statusa;
- Premalo spodbujanja s strani države - specifična delovna mesta...
- Ogledi delovnih mest (ZPIZ, ZZZS);
- Predsodki in strah do oseb s posebnimi potrebami;
- Problem fizičnih dostopov za gibalno ovirane;

DOMEL®

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Gregor Tomše

*Fundacija Vincenca Drakslerja
za odvisnike so.p.*

Fundacija Vincenca Drakslerja za odvisnike so.p.

- Pomoč bivšim odvisnikom od prepovedanih drog in alkohola
  - Delovna in socialna reintegracija

Zaposlitveni center FVD Kranj

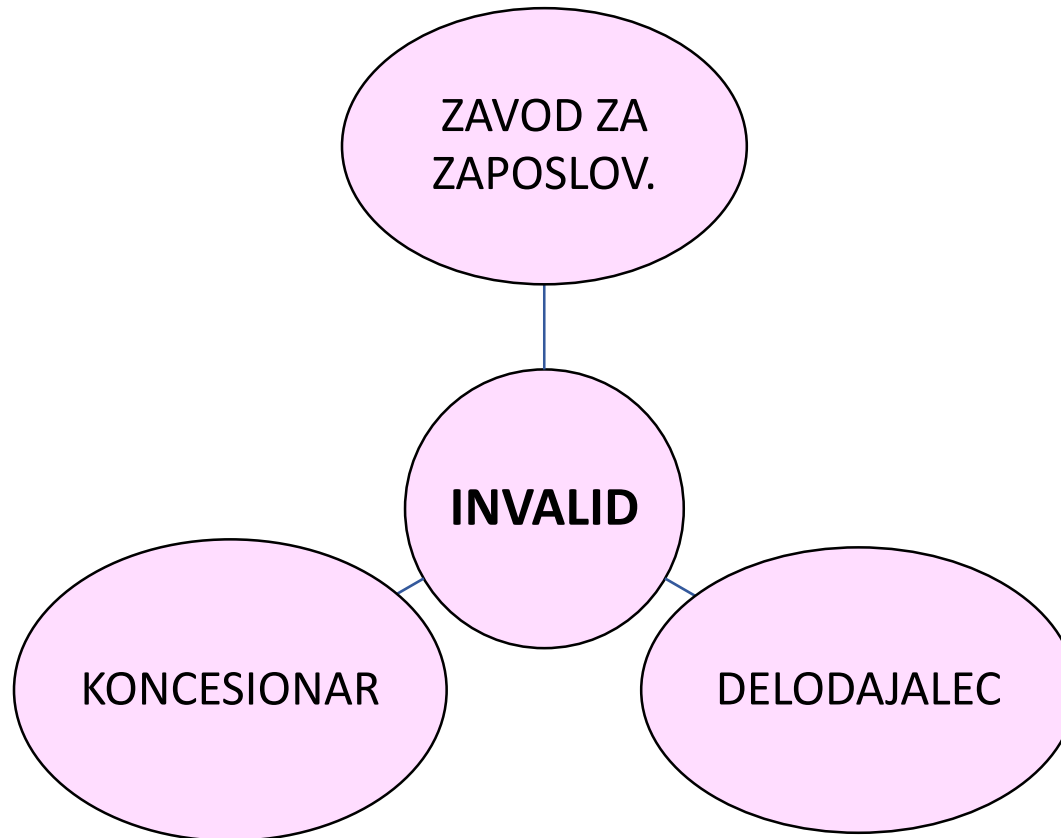
- Usposabljanje in zaposlovanje invalidov
  - Prodaja v trgovinah

Zaposlitveni center FVD Pristava

- Usposabljanje in zaposlovanje invalidov
  - Mizarska delavnica

SODELOVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

ANALIZA DELOVNEGA MESTA

- Osnova za ocenjevanje, usposabljanje, prilagoditve ter strokovno delo
- Določitev delovnih nalog
- Fizične zahteve, kognitivne zahteve in zahtevane spretnosti
- Razmere delovnega okolja

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

RAZGOVOR Z INVALIDOM

- Razgovor invalid, koncesionar, delodajalec
- Individualen pristop
- Ogled delovnega mesta
- Seznanitev z delovnimi nalogami

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

PRILAGODITVE

- Prilagoditev opreme in pripomočkov

- Organizacijske prilagoditve:
  - Dodatno usposabljanje s strokovnim delavcem
  - Fleksibilni delovni čas
  - Sodelovanje več invalidov z različnimi omejitvami

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

SPREMLJANJE IN PODPORA

➤ Formalno:

- podpora strokovnega delavca, ki mora imeti ustrezna socialna in strokovna znanja

➤ Neformalno:

- Pozitivna delovna klima v podjetju
- Sodelovanje in druženje s sodelavci izven delovnega procesa

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prehod mladih na trg dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Hvala!

